

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ (του Dieter Duhm)

Μια μόνιμη και συνεχής πολιτισμική εργασία απαιτεί το χτίσιμο δυνατών, υποστηρικτικών και ανθρώπινα λειτουργικών κοινοτήτων. Κάθε προσπάθεια που δεν το παίρνει αυτό υπόψη της, δεν είναι μια σοβαρή προσπάθεια. Πάρα πολλά εγχειρήματα των

αριστερών και εναλλακτικών κινήματων έχουν διαλυθεί λόγω των εσωτερικών δυσκολιών, γι αυτό δεν μπορούμε να αμελήσουμε αυτό το σημείο. Μια στέρη κοινότητα δεν γίνεται από μόνη της. Μαζί της βρίσκονται και τα ανθρώπινα προβλήματα: οι κρυφές ή ανοιχτές συγκρούσεις εξουσίας, οι ανταγωνισμοί για αναγνώριση, εξουσία και αγάπη, οι κοχλάζουσες επιθετικότητες και ο επίμονος βάλτος της ανεκπλήρωτης σεξουαλικότητας, της ζήλιας, των φόβων εγκατάλειψης κλπ.

Το πρόβλημα των αντρών, που αναπληρώνουν τα άλυτα συναισθηματικά και σεξουαλικά τους προβλήματα με διανοητική ρητορική και ιδεολογικό ναρκισσισμό... Το πρόβλημα των γυναικών μεταξύ τους, που δεν εμπιστεύονται πραγματικά ποτέ η μια την άλλη, όταν πρόκειται για άντρες... Το πρόβλημα εκείνων που είναι ερωτευμένοι και δεν γνωρίζουν ποτέ, πόσο συχνά μπορούν να δείξουν τις επιθυμίες τους ο ένας στον άλλο, χωρίς να προκαλέσουν φόβο, ζήλια και χάος στην ομάδα... Το πρόβλημα των ζευγαριών, που η αρχική αγάπη πνίγεται στη δύσπιστη προσκόλληση... Το πρόβλημα των παιδιών, που ποτέ δεν είναι αρκετά σίγουρα για την αγάπη των γονιών τους και γι αυτό, τους δοκιμάζουν με κάθε είδους τεστ... Για να μην επαναλαμβάνονται

ατελείωτα αυτά τα καθημερινά συμβάντα, χρειαζόμαστε καινούριες εμπειρίες και μια νέα γνώση για την εσωτερική ανέγερση κοινοτήτων. Στους απλούστερους πολιτισμούς οι κοινότητες εμφανίζονταν φυσικά από μόνες τους. Σήμερα χρειάζεται να αναπτυχθούν συνειδητά, σύμφωνα με τους νόμους και τις εμπειρίες των διαπροσωπικών σχέσεων.

Για την ανοικοδόμηση ανθρώπινων κοινοτήτων ερχόμαστε συνήθως αντιμέτωποι με δυσκολίες, που είναι βαθιά ριζωμένες στις δομές του χαρακτήρα του σύγχρονου ανθρώπου και ειδικά στις ιδεολογικές δομές κάθε υποκουλτούρας. Αντί της εμμονής σε ανθρωπιστικά σλόγκαν και ιδεολογικά αιτήματα, απαιτείται μια ξεκάθαρη στάση προς την ψυχική πραγματικότητα, που υπάρχει de facto. Αυτή η ψυχική πραγματικότητα πρέπει πάντα και παντού να γίνει ορατή (με όσο το δυνατό πιο παιχνιδιάρικες και διασκεδαστικές μεθόδους), έως ότου να πέσουν όλα τα προσχήματα και η υποκρισία. Τα μέλη της ομάδας πρέπει να αντιληφθούν, ότι δεν έχει πια καμία σημασία να κατηγορούν ο ένας τον άλλο. Ίσως υπάρχει μόνο μια κατηγορική προσταγή για την ανέγερση εσωτερικά καλών και σταθερών κοινοτήτων, ότι όσο είναι δυνατό όσα συμβαίνουν στην κοινότητα να γίνονται κατανοητά και διαφανή για άλλους. Σ' αυτό ανήκουν κυρίως οι συναισθηματικές και σεξουαλικές διαδικασίες, επειδή βρίσκονται συνήθως πίσω από σχεδόν όλα όσα κάνουν την κατάσταση της ομάδας δύσκολη και αδιαφανή. Η διαφάνεια όλων των διαδικασιών είναι η προϋπόθεση για να χαθεί η παράνοια, για να μην γίνουν αυτονόητοι οι καταστρεπτικοί μηχανισμοί και για να μπορέσουν να γίνουν διαχειρίσιμες οι διασχιστικές διαδικασίες πριν να είναι πολύ αργά.

Στη διαφάνεια όλων των πραγμάτων ανήκει ουσιαστικά και η διαφάνεια της κοινωνικής ιεραρχίας, που υπάρχει σε κάθε ομάδα. Είναι καλό όταν ο καθένας γνωρίζει, με όσο το δυνατό μεγαλύτερη ακρίβεια, τη θέση του στην ομάδα, τι σκέφτονται οι άλλοι γι αυτόν και πού τον τοποθετούν στην ιεραρχία της κοινότητας. Μ' αυτόν τον τρόπο η κοινότητα απελευθερώνεται από την υποκρισία της επιφανειακής αρμονίας και της ψευδούς δημοκρατίας. Κάθε άτομο αναγνωρίζει την πραγματικότητα, που έχει να κάνει μ' αυτόν. Δεν είναι πλέον τόσο εύκολο να περιπλανιέται στο νεφελώδη κόσμο μυστικών αξιώσεων και πιέσεων, στις οποίες ήταν συνηθισμένος, να χρησιμοποιεί την αδυναμία του για να κατηγορεί τους άλλους. Τώρα γνωρίζει τη θέση του και μπορεί να εργαστεί από εκεί.

Η συνεχής κοινωνική ανατροφοδότηση μεταξύ των μελών της κοινότητας είναι επίσης μέρος της διαφάνειας. Τα μέλη πρέπει να μάθουν να λένε στη στιγμή, τι θεωρούν σωστό και τι λάθος. Οι διαπροσωπικές συγκρούσεις δεν πρέπει να σέρνονται για μεγάλο διάστημα, γιατί διαφορετικά βράζουν κάτω από την επιφάνεια, δηλητηριάζουν την ατμόσφαιρα και οδηγούν σε αδιαφανείς αντιδράσεις. Οι πιο σοβαρές διαπροσωπικές συγκρούσεις πρέπει να παρουσιάζονται δημόσια στην ομάδα. Για να αποφεύγεται η μεγάλη βαρύτητα, πρέπει οι συμμετέχοντες να μάθουν να αποστασιοποιούνται από το πρόβλημα με παιχνιδιάρικες μεθόδους (όπως το ψυχόδραμα ή η μέθοδος αυτοπαρουσίασης που εξελίχθηκε στο Friedrichshof). Η σύγκρουση φαίνεται συχνά ως μέρος της δικής μας παράνοιας, και γι αυτό το λόγο δεν θα πρέπει να γίνεται αντιληπτή και να παρουσιάζεται ως μια πάρα πολύ σοβαρή πραγματικότητα, αλλά μάλλον σαν θεατρικό έργο. (Για την εκμάθηση τέτοιων μεθόδων δυναμικής της ομάδας συνίσταται αρχικά η βοήθεια έμπειρων και «ουδέτερων» θεραπευτών, που να κατανοούν αυτά τα πράγματα).

Μια κοινή αιτία της έλλειψης διαφάνειας στις καταστάσεις μιας

ομάδας βρίσκεται στο μπέρδεμα των πρακτικών αντιπαραθέσεων με τις συναισθηματικές συγκρούσεις. Η ομάδα πρέπει να έχει την ικανότητα, να διακρίνει αυστηρά αυτά τα δυο, αν δεν θέλει να καταλήξουν όλα σ' έναν επιθετικό τέλμα. Δεν έχει σημασία να συνεχίζεται μια συζήτηση για πρακτικά θέματα, ενώ στην πραγματικότητα έχει μεταβληθεί εδώ και καιρό σε μια προσωπική σύγκρουση, μια συγκεκαλυμμένη σύγκρουση εξουσίας ή σε μια παλιά ιστορία ανταγωνισμού. Διακόπτουμε τη συζήτηση για τα πρακτικά θέματα και συνεχίζουμε την αντιπαραθέση με τις μεθόδους που κατονομάσαμε, της θεατρικής υπερβολής και της παιχνιδιάρικης αποστασιοποίησης.

Ένα άλλο κεντρικό σημείο στην ανοικοδόμηση μιας κοινότητας, είναι η σχέση των ζευγαριών και τα προβλήματα της σεξουαλικότητας. Ξανά και ξανά είχαμε την εμπειρία, ότι η αναγκαία διαφάνεια φέρνει αυξημένη αρμονία στις παλιές δομές του ζευγαριού. Όταν δυσκολεύουν τα πράγματα στην ομάδα, οι σύντροφοι έχουν την τάση να απομακρύνονται στην μοναξιά των δύο και να δημιουργούν το ιδιωτικό τους φρούριο προστασίας. Η ζημιά που γίνεται δεν επηρεάζει μόνο την κοινότητα αλλά και τους δυο συντρόφους. Η σχέση του ζευγαριού είναι κατά κανόνα πάρα πολύ στενή, για να μπορεί να προσλαμβάνει και να υπομένει όλα αυτά που συγκινούν και βασανίζουν τους δυο συντρόφους. Ειδικά η ζήλια δεν μπορεί να δουλευτεί μόνο από αυτούς. Μια εσωτερική συνοχή της ομάδας, που βασίζεται σε δομές διαφάνειας, μπορεί να ευδοκιμήσει μόνιμα, μόνο αν το ζευγάρι μπορέσει να λύσει τα συνήθη όρια και να επεξεργαστεί (όσο είναι δυνατό) τις εσωτερικές του δυσκολίες στην ομάδα.

Πηγή: Skala Ecovillage skalaecovillage.com

Το είδαμε: Τοπικοποίηση, topikopoiisi.com

Φωτογραφία 1: Εναέρια λήψη του χωριού Tamera

Φωτογραφία 2: Dieter Duhm